

[Cat/Cast] Reflexiones sobre la situación actual del proceso soberanista en el Principat

ENDAVANT :: 03/08/2016

A 4 años del inicio del proceso soberanista y a 10 meses del límite para materializar el mandato del 27S, compartimos una serie de reflexiones sobre el proceso soberanista

[Català]

Reflexions sobre la situació actual del procés sobiranista al Principat

A quatre anys de l'inici del procés sobiranista i a deu mesos del límit per a materialitzar el mandat del 27S, creiem interessant compartir un seguit de reflexions sobre el què ha estat, és i hauria de ser el procés sobiranista i l'acció política de l'esquerra independentista.

L'estratègia del bloc dominant del sobiranisme

Aquests quatre anys de procés ens han mostrat, al nostre entendre, que l'acció estratègia del bloc dominant dins el sobiranisme és la de plantejar un procés d'acumulació de forces per a negociar amb l'estat. Aquesta negociació té com a objectiu final òptim la convocatòria d'un referèndum d'independència o, en el seu defecte, una renegociació a l'alça de l'estatus de Catalunya dins l'estat.

Aquest procés, malgrat les gesticulacions periòdiques, té com a línia vermella fer-se dins els paràmetres legals. El bloc dominant no està disposat a posar en risc la seva posició social dirigent i la seva inserció en les estructures del capitalisme europeu.

La perspectiva d'una independència a molt curt termini -motiu inicial i central de l'extensa mobilització al carrer- ha estat usada com a eina per a governar en temps de crisi pel bloc que fins ara articulava CDC, i per a disciplinar i subordinar gairebé tot el moviment independentista. A tota aquesta estratègia ja se l'ha batejada com a processisme.

Endavant considerem l'estratègia del bloc dominant del sobiranisme com a inviable i contrària als interessos de les classes populars. L'estat espanyol no té ni voluntat ni necessitat de negociar la independència del Principat a partir d'un pols com el que li vol plantejar el bloc dominant del sobiranisme. Així mateix, l'ús del procés com a forma de govern del *mentrestant* afavoreix les opcions ideològiques identificades amb les polítiques capitalistes de la UE.

Tot i així, cal no oblidar que l'actual situació política a Catalunya cavalca damunt una mobilització popular molt extensa que ha sacsejat les bases ideològiques i socials de l'autonomisme. Això ha fet que allò que es coneix com a procés pugui contenir alhora estratègies polítiques de manteniment de l'status quo i estratègies rupturistes.

Cal reconèixer que aquesta mobilització no ha estat tan fàcil de reconduir per a l'autonomisme com des d'Endavant suposàvem cinc anys enrere. Ara mateix, entre totes

aquelles persones que s'han mobilitzat al Principat per la independència, hi observem tres tendències: una tendència a la desmobilització, una altra a exercir el paper d'infanteria de JxS, i una altra a exigir acabar amb el processisme i materialitzar la ruptura amb l'estat. És en l'evolució d'aquesta dinàmica on es jugaran les opcions de ruptura en els propers 10 mesos al Principat.

L'estratègia d'Unitat Popular per a guanyar la independència dels Països Catalans

L'estratègia de l'esquerra independentista plantejada al llarg de la primera dècada del segle XXI era radicalment diferent a la plantejada pel bloc dominant del sobiranisme. D'entrada, perquè partia d'un marc nacional -i no d'un marc regional-. També perquè es basava en la construcció d'una institucionalitat alternativa, i no en la transformació d'una autonomia en estat. I finalment perquè considerava que només a través d'una estratègia i d'un programa d'unitat popular era possible reconquerir la sobirania en el context de l'Europa occidental.

És en la relació entre aquesta estratègia i la intervenció en el nou escenari polític del Principat on s'han gestat els debats al sí de l'esquerra independentista. Des d'Endavant creiem que aquesta estratègia continua essent la via més efectiva per a guanyar la independència dels Països Catalans. Però tampoc renunciem a intervenir en l'actual situació política al Principat i explorar qualsevol oportunitat de ruptura, que permetria un escenari més favorable per al nostre projecte polític.

Seguint el raonament fet en el primer apartat, creiem que cal fer una denúncia clara del processisme i apostar per materialitzar la ruptura de forma immediata. És per això que considerem que l'esquerra independentista ha de ser inflexible a l'hora d'exigir que es materialitzi la ruptura independentista al Principat que les urnes van refrendar el passat 27 de setembre, i que això sigui abans de juny de 2017.

El termini per a nosaltres és important. En primer lloc, perquè com més avancen els mesos, més avança la desmobilització i, per tant, les opcions de ruptura disminueixen. I en segon lloc perquè donar suport *de facto* al processisme és anar en contra del nostre propi projecte polític i de l'articulació dels Països Catalans. Creiem que l'esquerra independentista no pot continuar donant crèdit al procés si aquest no materialitza una opció de ruptura abans de juny de 2017.

Procés constituent i referèndum unilateral d'independència

A partir d'aquest marc d'anàlisi volem compartir també una lectura i unes reflexions d'alguns fets del curt termini: el procés constituent i la proposta de RUI.

Pensem que l'episodi viscut la setmana passada al parlament regional amb l'aprovació de les conclusions de la comissió d'estudi del Procés Constituent és una nova mostra de les fortes contradiccions que travessen el procés.

El desenvolupament d'aquesta comissió ha estat també una seqüència de renúncies destinades a esquivar l'enfrontament amb l'estat. En primer lloc, la renúncia a crear una comissió legislativa i substituir-ho per una comissió d'estudi. En segon lloc, la negativa de la presidència del Parlament d'introduir-ho de forma ordinària a l'ordre del dia i optar pel

subterfugi de la incorporació sota sol·licitud. En tercer lloc, l'intent -avortat- de votar les conclusions a través del vot secret i no identificable. Allò aprovat pel parlament de Catalunya és, a hores d'ara, una nova declaració d'intencions.

En canvi, la càrrega política que s'insinua a les conclusions i l'opció imposada per la CUP-CC de limitar els subterfugis legals poden desencadenar una acció repressiva de l'estat que permeti amortitzar aquesta comissió en forma d'acumulació de forces per a l'independentisme.

Aquesta dinàmica, que ja hem vist en altres ocasions, té un efecte molt limitat i controlat. Només un acte clar de ruptura amb l'estat pot convertir aquesta declaració en una realitat concreta.

És per això que valorem molt positivament la carrega rupturista i d'enfrontament real amb l'estat que conté la proposta d'un referèndum unilateral sobre la independència. Aquesta és la primera proposta de calat provinent de diversos sectors que posa en qüestió les bases del processisme.

El referèndum unilateral té la virtut de plantejar la desobediència com una condició indispensable per a poder aconseguir la independència. Així mateix, valorem molt positivament que els seus promotors parlin obertament de dret d'autodeterminació i abandonin la retòrica del "dret a decidir".

Sense aquest acte de ruptura, pensem que tota l'articulació declarativa al voltant del procés constituent i del full de ruta esdevindrà una eina al servei del processisme per a continuar la campanya d'acumulació de forces per a una renegociació a mitjà termini del repartiment del poder a l'estat.

Alhora, considerem que tampoc la proposta del RUI no està exempta de ser recuperada pel processisme com una pantalla més del llarg camí. Ja ho hem vist en anteriors ocasions. Creiem que només des del convenciment que qualsevol rebaixa en aquesta aposta és la liquidació de les opcions d'independència a curt termini i deixar el camí lliure al processisme, es podrà afrontar aquesta etapa que s'obre en els propers mesos.

[Castellano]

Reflexiones sobre la situación actual del proceso soberanista en el Principado

A cuatro años del inicio del proceso soberanista y a diez meses del límite para materializar el mandato del 27S, creemos interesante compartir una serie de reflexiones sobre lo que ha sido, es y debería ser el proceso soberanista y la acción política de la izquierda independentista.

La estrategia del bloque dominante del soberanismo

Estos cuatro años de proceso nos han mostrado, a nuestro entender, que la acción estrategia del bloque dominante dentro del soberanismo es la de plantear un proceso de acumulación de fuerzas para negociar con el estado. Esta negociación tiene como objetivo final óptimo la convocatoria de un referéndum de independencia o, en su defecto, una renegociación al alza del estatus de Cataluña en el estado.

Este proceso, a pesar de las gesticulaciones periódicas, tiene como línea roja hacerse dentro de los parámetros legales. El bloque dominante no está dispuesto a poner en riesgo su posición social dirigente y su inserción en las estructuras del capitalismo europeo.

La perspectiva de una independencia a muy corto plazo -motivo inicial y central de la extensa movilización en la calle- ha sido usada como herramienta para gobernar en tiempos de crisis por el bloque que hasta ahora articulaba CDC, y para disciplinar y subordinar casi todo el movimiento independentista. A toda esta estrategia ya se le ha bautizado como processisme.

Endavant consideramos la estrategia del bloque dominante del soberanismo como inviable y contraria a los intereses de las clases populares. El estado español no tiene ni voluntad ni necesidad de negociar la independencia del Principado a partir de un polvo como el que le quiere plantear el bloque dominante del soberanismo. Asimismo, el uso del proceso como forma de gobierno del mientras tanto favorece las opciones ideológicas identificadas con las políticas capitalistas de la UE.

Aún así, no hay que olvidar que la actual situación política en Cataluña cabalga sobre una movilización popular muy extensa que ha sacudido las bases ideológicas y sociales del autonomismo. Esto ha hecho que lo que se conoce como proceso pueda contener vez estrategias políticas de mantenimiento del status quo y estrategias rupturistas.

Hay que reconocer que esta movilización no ha sido tan fácil de reconducir para el autonomismo como desde Endavant suponíamos cinco años atrás. Ahora mismo, entre todas aquellas personas que se han movilizado en el Principado por la independencia, observamos tres tendencias: una tendencia a la desmovilización, otra a desempeñar el papel de infantería de JxS, y otra a exigir acabar con el processisme y materializar la ruptura con el estado. Es en la evolución de esta dinámica donde se jugarán las opciones de ruptura en los próximos 10 meses en el Principado.

La estrategia de Unidad Popular para ganar la independencia de los Países Catalanes

La estrategia de la izquierda independentista planteada a lo largo de la primera década del siglo XXI era radicalmente diferente a la planteada por el bloque dominante del soberanismo. De entrada, porque partía de un marco nacional -y no de un marco regional-. También porque se basaba en la construcción de una institucionalidad alternativa, y no en la transformación de una autonomía en estado. Y finalmente porque consideraba que sólo a través de una estrategia y de un programa de unidad popular era posible reconquistar la

soberanía en el contexto de la Europa occidental.

Es en la relación entre esta estrategia y la intervención en el nuevo escenario político del Principado donde se han gestado los debates en el seno de la izquierda independentista. Desde Endavant creemos que esta estrategia sigue siendo la vía más efectiva para ganar la independencia de los Países Catalanes. Pero tampoco renunciamos a intervenir en la actual situación política en el Principado y explorar cualquier oportunidad de ruptura, que permitiría un escenario más favorable para nuestro proyecto político.

Siguiendo el razonamiento hecho en el primer apartado, creemos que hay que hacer una denuncia clara del processisme y apostar por materializar la ruptura de forma inmediata. Es por ello que consideramos que la izquierda independentista debe ser inflexible a la hora de exigir que se materialice la ruptura independentista en el Principado que las urnas refrendar el pasado 27 de septiembre, y que esto sea antes de junio de 2017.

El plazo para nosotros es importante. En primer lugar, porque cuanto más avanzan los meses, más avanza la desmovilización y, por tanto, las opciones de ruptura disminuyen. Y en segundo lugar porque apoyar de facto al processisme es ir en contra de nuestro propio proyecto político y de la articulación de los. Creemos que la izquierda independentista no puede seguir dando crédito al proceso si éste no materializa una opción de ruptura antes de junio de 2017.

Proceso constituyente y referéndum unilateral de independencia

A partir de este marco de análisis queremos compartir también una lectura y unas reflexiones de algunos hechos del corto plazo: el proceso constituyente y la propuesta de RUI.

Pensamos que el episodio vivido la semana pasada en el parlamento regional con la aprobación de las conclusiones de la comisión de estudio del Proceso Constituyente es una nueva muestra de las fuertes contradicciones que atraviesan el proceso.

El desarrollo de esta comisión ha sido también una secuencia de renunciadas destinadas a esquivar el enfrentamiento con el estado. En primer lugar, la renuncia a crear una comisión legislativa y sustituirlo por una comisión de estudio. En segundo lugar, la negativa de la presidencia del Parlamento de introducir de forma ordinaria a la orden del día y optar por el subterfugio de la incorporación bajo solicitud. En tercer lugar, el intento -avortat- de votar las conclusiones a través del voto secreto y no identificable. Lo aprobado por el Parlamento de Cataluña es, a estas alturas, una nueva declaración de intenciones.

En cambio, la carga política que se insinúa en las conclusiones y la opción impuesta por la CUP-CC de limitar los subterfugios legales pueden desencadenar una acción represiva del estado que permita amortizar esta comisión en forma de acumulación de fuerzas para al independentismo.

Esta dinámica, que ya hemos visto en otras ocasiones, tiene un efecto muy limitado y controlado. Sólo un acto claro de ruptura con el estado puede convertir esta declaración en

una realidad concreta.

Es por eso que valoramos muy positivamente la carga rupturista y de enfrentamiento real con el estado que contiene la propuesta de un referéndum unilateral sobre la independencia. Esta es la primera propuesta de calado proveniente de diversos sectores que pone en cuestión las bases del processisme.

El referéndum unilateral tiene la virtud de plantear la desobediencia como una condición indispensable para poder conseguir la independencia. Asimismo, valoramos muy positivamente que sus promotores hablen abiertamente de derecho de autodeterminación y abandonen la retórica del "derecho a decidir".

Sin este acto de ruptura, pensamos que toda la articulación declarativa sobre el proceso constituyente y la hoja de ruta se convertirá en una herramienta al servicio del processisme para continuar la campaña de acumulación de fuerzas para una renegociación a medio plazo del reparto del poder en el estado.

Asimismo, consideramos que tampoco la propuesta del RUI no está exenta de ser recuperada por processisme como una pantalla más del largo camino. Ya lo hemos visto en anteriores ocasiones. Creemos que sólo desde el convencimiento de que cualquier rebaja en esta apuesta es la liquidación de las opciones de independencia a corto plazo y dejar el camino libre al processisme, se podrá afrontar esta etapa que se abre en los próximos meses.

<https://ppcc.lahaine.org/reflexiones-sobre-la-situacion-actual>